

àē ÷ øó àσ÷éí àσòò íáà

í ù (á ,çé àσ÷éí) àσúá òàù ì è ì à ùèà ùèà áí è áùáøéó èé áðí ààòð àèà àèí à ááσ÷á àòàùí í à èé (á) á÷éúòàù áðéàø òùàèá .áùùáá ìòáá áí èé àì ù - (á) àèí òá ìòá í òèá .áèááìí áí èòð ìè òçàá ,ììè ,áøí áá , (ç ,àè úáí ù) èòèð í òì úíí á éúùøéó òùàè ,áúéí ñà èòáè àòàùá áí ùá ,áùùáì áí èé èé áðéúááø í áá÷ áí à øéèáì í òèá ,ìáùàòá 'éóá ì èá , (áé ,áé úáí ù) áí ò ìèà àèí òá áí è ,áùáùòá í òàù ìááá ìòá 'éó èé :ááòá áá÷ðáí øúáé éç øéèá èé ,ááà

ç ÷ áñó àè ÷ øó úáí ù

:áá ááááá àøéí ì ì ùí é àì èòèð í òì ááòáá ááòé áí àì øùà àèðáà èðéòá àòø í à

ç ÷ áñó àē ÷ øó (éáòáá ùáòéóá) úáí ù àσòò íáà

úáùø ìèà èé ,ááá ìáèðá úí áá .(é ,á èéáíí) áéçáá ùèà ááááð òááí áí è áá ááááá áøéí ì ìáùí é àì (ç) .áúéí ñàì á øéèá áè áí ùá ,áì á÷áí áðòáé áèè .ìàòùéí ùèàì áøéí ì ìááì

æē ÷ øó øááí á

èðáì áúéáá áúà ùòéá áúçòùí í àèí à áσ÷á àòàùí áúí çð ùà í úúðá áéááì í éçà ìèà í áá (áè) :áùí ùà áááé ááò øùàè èòùí ù÷çì ìàòùè

à ááí ò ç÷ óá àòúá àáá úéñí èì áá ááí ì ú

ìèí çáð áí áá .ìèí éçðí àì á ìèí çáð áì ,ìèí çáð áì á ìèí éçðí ,ìèí éçðí àì á ìèí çáð ùèá ,ìèí éçðí á ìèí çáð ùè . /èðúí / ùà ùèááá ,áí à ùà ùèáá .ìèí éçðí á ìèí çáð - ááá ìí ìéçááá ,ááá ùà í èðááá ,í èðáá ùà ááá :ìèí éçðí á ìèí çáð à ì á ìèí éçðí - í áá éçáá ,áì òá ùà áùááá ,áèðá ùà áùáá .ìèí éçðí àì á ìèí çáð - úáéçà èðáá ,áùùà .ìèí éçðí àì á ìèí çáð áì - í áá ìí ìéçááá

á ááí ò ç÷ óá àòúá àáá úéñí èì áá ááí ì ú

ìéçàì í áá÷ áááù áí ìí ,ááá áè - áòàù :àèðúá ?àùòáèáí á .áèí ááéáç àùòáí áèí àéúáá èáèèà ,àðùá

á ááí ò àé÷ óá àòúá àáá úéñí èì áá ááí ì ú

áùùà ùà ùòéá ìòááù áí ìí ,áùùà áè - áòàù +æ"é øááí á+ :ìðáð áðùá ?èí éí èðáðí . 'éèá áùùà ùà ùèááá àáá .áùáá ùùòéá àéá ìèáá ,áùáá ùòéá ááá ,áùáá ùòéá +æ"é øááí á+ :øí áí ááí ì ú ?áðùòéú àéá óá ì áèé àðéèñ :ááø øí à .áùáá ùòéá áòàù ,áèí à ááσ÷í áúí çð ùà í úúðá :ééá òèøú ,ééáá øí à !éáéúé èéá ááì èàσ÷ .áí áòàù ùí çð ùà í úúðá :øí à÷ èéá ,ááø øí à àì à !éàσ÷ à÷ñóí àòèøç

ç áèìä à ÷ øó úáí çð úáèìä í "áí ø

...í èòðáñ èòááí áùùà èñèð ì è ùà ùòéá ìòááá ì è áì òá ùùòéá áðéà áùáá

á äëìä ä ÷#ò ääìä ääìí úäëìä í "áí ø

ääìì äðäæä æù ääìì **äðäí úä éóí** ééçàì ééùú àì øí äðù úéáðá úääìì øäíà èé úääì äì øäíàù èðäé ìäéðéä äò äà øðäí äà áðò äéäù éí ìéä ,úéáðá ääìí ä ääì ìéä ÷íòùäì øäíà ìéä ,**ééçàì éùùú àì** øí äì é ääìí äù úäí ì ää ,øðäíä áðòìä í éäòì óä äðäæä æ èùð æì ò ìäí éùú àì øí äðù ,äùòù äì á øáàò æ"ä ì ä ,éì éä ìúú àì úéáðí áä ,éùðä äì ìúú àì éóíé úä ,äùäðé äì äéäú àì :ìéäì äùù ìò øáàò úéáðéä ééùú àì ,í éùúá øáàò ääì ää ,ìäùéí ìúú àì øàò éðòìä ,éùð æì ò ìäí éùú àì ,úéáðá éùð äùäí ç=ú éí ìéä ,éùð æì ò ìäí éùú àì í äùí äì ä ìéðáàò ìéä ìäá äòäéä í éäòä áðò ,ìäùéí ìúú àì øàò éðòìä ,ééçàì .ìäùéí ìúú àì øàò éðòì í äùí øáàò ääðää ää ìäí äçà òééíù ää í äéù ìéä øäíøí äéäù

äë ÷#ò í éðáä

:éùé øùä øää ì é éùð ìéä éùð óíé éùð ééçàì ééùú àì (é)
øùä òðää ì ò éäé çì ùí ì éä ééäì ä äääé ééðáé ìòí ì ééùú àì ééçàì ä ééùú éðéðì (äé)
:äùùøì äì ù ää äùä

äë ÷#ò í éðáä é"ùø

ìúú àì éóíé úä (æì äé äð=éä) ääìí ì äðäæä èé øçàä ,ääìí ì úéáð ìúé àì ù ääìì äðäæä - **ééùú àì (é)**
:éùðä äì

äë ÷#ò í éðáä í "áùø

:øääì ääìí á èùòä éòì - **ééùú àì (é)**

äë ÷#ò í éðáä äøðò ìäá

ìò øáàò äää í ä ,úéáð éì ìúéù ééçàì ì á=ú àì ù ,í òéää .ééùúì 'éùú' ìéä ùòðä ùé - **ééçàì ééùú àì**
ìé äí éä .í äéðéä ùòðä ìéä ,'éùú' äì é ééùú éé ,äøí ä í éáðä .í éì äòò í éùùì ääòäé äìí ä äðää .úéáð úäòí
:äð=í á í éáð í éì äòò

ä ÷ççä äëì äì ä ÷ ä í "áí ø

áùäé øäää äùäää äéäù äéäð ää ìéä úéä ùàð øäää øää ìéä àì ä
äçé éòé äí òòì áùäé äçàä äçà ì é ìéä .í éáðá äò ìò äì ìí ääää äéùäðí òí ùù ùäòäí ùä ìäðéæ äí òòì
äðäí úä éóí í ääì ì àì ù í éðéää øäää øää ì éä äùäççùðí í éðáäì ä .òí ùù äí é äéùäéì äí ä äðäúä øääéäí
...ùää=ä äðéäð äò äéí ú øäää äéä ìéä .ìääää ìéä úéä í äéì ò äí ééíää úääí äðùò ùì ùí ääì á àì ä

ä äëìä è ÷#ò äðäúä éäíéé úäëìä í "áí ø

äéì ää äää èé ìéääù äì ääò 'äù äðäú éðéäí ìéäá øí äù ää **äðäí úä éóí** äðäí ì ù í éðáäì øää ø=ò í ä ìéä
,äéä í éí ùä àì äøí äù äðäúä ùéççäì äá éðäù ,úää äùòù ó"òä ,÷ðçéä ø=ùä äéäð äæ éðä éðäì ò éðáäé
.ì éä äì ìéòí äù äòù éòì ì ää

äé äëìä ä ÷#ò äðäú ääì ìú úäëìä í "áí ø

øää úéççä ì ééùéä ìéäé ùéì ùä ,äò ìòäù äðäúä ùéì ùä ,áùéäù äðäúä ùéì ù ,áùäéí ì ìí æ úä ùì ùì äééçä
ø=éò äää éäéä òäéù äò ìäá úùòäð äðäúäù ùääì á ìéäéä øääì øää äì äéä øääì øää äéòäéä äùéùäðí
.äøí ä äð=ðä äää äæ ìéðòä ,äðäí ùä éóí äí ì ù í éðáäì ìäá äòäéä øùäí ää øäíää äéòäé éäéää ùääì ä

ä ääì ò çò óä ìéðääðí úéíí éìáá ääì ìú

øí ää äää ,äðäð äðéä - äðäí ùä éóí ìéòí ää ìää äðäí ùä éóí øí ää äää :äðäé áð øí ä .ìéä ìéðéä éúä äùì ù
äää èé ìéòí ää ìää äðäí ùä éóí øí ää äää ìéù ì éä .äðäð äðéä - äðéðéðä äää èé ìéòí ää ìää éðéðä äää èé
ìä äéä=ò úä ääðä äì éðäù ,òäù .äðäí ùä éóí í éòí ää ìää éðéðä äää èé øí äéù äò ,äðäð äðéä - äðéðéðä
ääðé äì ù éäé ,äðäð - äðéðéðä äää èé ìéòí ää ìää ,äðäí ùä éóí øí ää äää äì éòä :øí ää øðòì ä éáðä .ì äì ì äí
.ì äðùéä úä=äì çí

à àèì à èè ÷òò úáù úàèì à í"áí ò

òí àì è ,àùá÷ì úáùà í àè úà òàèè ÷'è úáí ù+ òí àòù í èòááá úáùà í àè úà ùá÷ì àòáúà ìí àùò úáòí .àì áááá àùàèèáá í àèà ùááè÷á àùííèèá ,àùàèèáá àùííèèá ààòèèì èèòòà ,ùááè÷á çáù úòèèè ààòèè

è ÷òò úáí ù

:àùá÷ì úáùà í àè úà òàèè

è ÷òò úáí ù òò÷á ùàèéòá - àòòò íáà

ààùù ,èòéáùà í àè ààèà çèùè àì ù àò òááùà èí è íááùç í àè ìéá òàèèù - *úáùà í àè úà òàèè í òèì(ç)* í ùà ùáá÷ í òèè ,àèàìí áá àùòù àì ù .í èí èà ì è ìò àòùè àì òí àì úáùòì - àùá÷ì 'èòà .àùá÷ì áèèç èè ,í ù àòí èù í á÷í á àááá ,òèèò àòéàù èí ì àùèí ñà èòáá íàèð àáá í á ,íèèà ìò òàèèì àòéòáí á÷ èòááá .àùáá :í ù íèè íèà òòáá òáá ààòí ìò òááò àòéèà

è ÷òò úáí ù í"áí ò

àèòùè) áááèí 'à ùáá÷ì àòòò úáùì úáò÷á òí àù àí è ,àòéèòòá ùáá÷ úáèàì áá àòòàòèè ààèù - àùá÷ì í òèà ,í èòí àè èí ááá úááùçí á è÷íòí áá úáòòáì ,ùáá÷ í àè àáàù òááòá àòéèòòá àùéáùà àáùù ,í òèáá .(àè çò (àè á á"í) òí àòù àí è ,'à èòáá òáí ùì í èàèáòá ìáá í èí èçá ìà úèì ìá ,'à èèòáá àòéùòòì àòòò áá úùì à úáùà ùáçáá ììèí (à àè á"ò) ì"àò àòí à èèà ,íè í èòá àèàù ,úáù àì á ùáç àì í àèà àè à úèì áá úà òááí :àèì ò ááùçí àòáì á àáù àì ù ,àí ááá úúéáù í òè ààá .ìàèí ì èòá

ì è ìò àèòò ááù èòòí ,à"òá àòí àù àí è ,àòáúáù úáòí ì è ááàè àì á÷ù úáùáù (à á íèì àç) ì"à àòí à èèì à í èòçááù èòáè àòáí àáù àì ,òí àá ÷çòè éáò (ìàè) àùì èèí áá .àáááòáá àçáùááá ùááçá àòáí àá èò÷èò í ù í àè ì èì ààò÷è ,ìí òò í èí èà í ùì òááùà èí è íèòáí í éááù ,àùàòéòá .úáù í ùì àòáí àáù àì à ,í èòáí í ùì í èí èà ì è í èòáí ìàòùèà ,í àì ààò÷èù í èòçá úáí ù àà ,í èòòáòè ,í èùòùì á úáí ù ìò àà ,àí òò èòòá èèà ,àò÷í ì ù àèáùò ààá .í àè ì éà àèí ú àòèèì áá àòéèòòù ààòí á ìí àè èè ,úáùá èòù ,úáùá áçá ,úáù ,àáù àì ù àò òàèè úáòí ùòéòù (è"áùòá àùì èèí á) ì÷áà èàí ù ì ù àùòáí ááàù èòá òí ááá .à"ò ùòéò í á àòéèèì àáá àèàù úáááèíç úáí ààò (á àè àòéáá) àùééòáá àòéèèà ìáá ,í èòò í àùá àáçèùò àì ù òí àì è úòçá àáí áá àùéá ìáá ,èàí ù ì ù àùòáí á áááí àí òò ì ìáá ,àèèç èí è ì è úáù áááèì ì àááá àèì èàí á :í èí èà ì èí àòé àòí úáùì àì íèí àèù 'áá çèáá àèáá ,í èí ù í ùì àèà àèùòì ì èù èòòí í èí èàí á

àò÷èà) àòù í èùí çá úòù úà í úùá÷á íèòòè ,ìàòèèá àáùá÷òù ,àùá÷ì úìíí ùòáí áá ààò àòéúááòù ìáà .àùáá àòùá÷á úáùà í àè úà òàèèòù ààò ìàè óá ,ùáá÷ì ùáá÷í ì ááèá òí àì á"á ùáá÷ ìàòè àááù , (è àè ,í àèì àì à èí íèà ,àùííèèá íèèà ìò íèùá÷í àòí à íàèí ,àèòáá àáùá÷ ,àùá÷ì (ìàè) àùì èèí á àòí à èèà àòí à èèà .àùèí ñà àòéà ,àòáúá ìí àááá ,í àèà ùáá÷ áááá , (àè àì ìí àì) úáùà úà í úòí ùá ì"ú ,íèòí àì èí ì í èùá÷úí ùáá÷ í èòáòéà ì èù èòì ,àì èí á ùáá÷ ìò ààá ,àòáú òáá í àèà ùáá÷á úááèèç í èùò (á è úáèòá) àòéèàù ,ìì è ùáá÷í áá í èòí àá íèàá ,àùèí ñà í àèá ìáá ,ì áááè ùáá÷á ,ùáçá ùáá÷ ìááè ,úçá í òò ìúííèèá :ìì è òá÷ àòéàá àùèí ñà íèèà ìò íèà .àùííèèá úçá í òòá

àì èí á ,í àèá àì à èí íèà ,àùííèèá íèèà ìò ààòèè ,àùá÷ì úáùà í àè úà òàèè àòí à (à á÷) í èçíò àòí ááá àì à ,àáá àì èí á àùáá÷ ò÷èò ,ááòá ,àí í èá àò÷ àèì áíòá àèì èí à òááí àòù èáá ,úáùà í àè úà ì"ú ,íèòí í àè úà ì"ú ,íèòí í àèá àì èí á àì à èí íèà ,àùííèèá íèèà ìò ààòèè ,àùá÷ì úáùà í àè úà ò àèè ,òí à÷ èèá àùèí ñà àááá ,'àèà íèòí í àèì ,ùáá÷á ò÷èò àááù àì èí á àì à èí íèà áá òòùè àùì èèí áù àùééòáá íèà .úáùà ì éá àèí ú àòèèì ààòí úáùà í àè úà òàèè ìáá , "àùá÷ì" úìíí ááí ì úáàá ààòí àù ááí ì ú í ù í ù ì .àì ìòá :àè òáá .àòéèèòòù úáòí ç"í ò íááùçá áçá íèòí á àòéèèà úáòí ì èù àì à ,àùùòéòù àí è ,í àè

à àèìä á ÷òò äöèìçà í äéé úèìä í "áí ø

ääí í **äöäí úä éóí** , 'äää äí ú øúà øäéää äéää 'òú öäí çí äà í áéí í ääää ìò ääóí í éäø í éçà çéðäà úí ù éí øúà +'ä ä"é í éóää+ 'òú äæä úí ä äéçà í ù ìò í ä÷é íéçàä ì äää øí äí è íéçàáú øäéää äí à øääí äðéàú .ääí áéä äí ú øúà öí úí í ò í ää ääíé øúà äóí úí äí ú

ä ÷äñò äé ÷òò í éóää é"ùø

:äúää í áééí äää í éçàä ì äää - øäéää äéää (ä)

ä ÷äñò äé ÷òò í éóää í"áí ø

íääàø úí ä í úá íäúàðä íää äàø÷éú äéäúóé äðéä - úí ä äéçà í ù ìò í ä÷é äí ú øúà øäéää äéää í òèä (ä) äúää äàø÷ äí ä , äí ä÷í øòúí ä äéçà í öí úí ä í ù úøéé äí ä (é ä úäø) íé øí äð æóää éðäú , äääí é íäóí ù ää (à äé úáí áé , äð÷ éøðñ) äðéúááø ää äéí ñä .äéäúóé äää äðää , äçéää úí ää éðä ìò äæä ááúéä í áä .íäí çí , äúéí ñä äí äé äæä .éäçí äí ùú ñéøñä úúà íéä , úí áéúí äðéä úéðäí éääúä , í áéí í éçàä ì äää ääéú , ùøääí :é÷òð äò÷ä äéóääí ñéøñä úúää úéðäí éää éé

à ääí ò äé óä úäí áé úéñí éíäá ääí í ú

.äéæ - íé÷ä í ä÷ í ää , í áééí í ääää ääóí 'éðúí

úéðäí éäí éøð - äí ú øúà +'ä"é í éóää+ ; í áééí í ääää ääóí ù íééí - øäéää äéää +'ä"é í éóää+ :ø"ú .**í ä** íðçäé , óñäé äúää íéðä÷ - óñäé ? í ùí äí à äðéä ää , äí çðí :øí ää äúä , äí çðí - äéçà í ù ìò í ä÷é ; úäí äé íéäú í úí çðä äàø÷é í äéçà í ù ìò +ç"í úéúàðä+ íí äí øí äðä , äéçà í ù ìò í ä÷é íäé øí äð ? íðçäé äúää íéðä÷ - :ääø øí à .éäçí äí ùú ñéøñí éøð - äí ù äçí é äí ä ; äí çðí íäé øäí ää í ù óä , äí çð íí äí øäí ää í ù äí ääí éää .éøí äí äééúóí äéú÷éòä ääú äòæä éäúä äéä , äéäúó éäéí äòäé äò÷í íéä äí äé äòäúä í éää ä"òä ...?úí í í ù - í ù äðéí à äää , ääú äòæä

à ääí ò äé óä úäí áé úéñí é"ùø

.øäéää äéää í áééí ä øäéää äéää äí áéä äúäí äí äç÷íä úéðä ééä - íäää ääóí ù íäéí .úéðäí éäí éøð äí éí äéäàø ääú äí áé äúäää - äí ú øúà .ääí ò äéçà ä÷íçé äí ä úí çð ì äçðí äéçà í ù ìò í áéä - í ä÷é .éðúúí í áéä í ä÷é éäää - äí çðí øí ää äúä .éñäé äæí íéðä÷ éñäé úí ä í ù äéä í àú éðúúí äí äí äéú íää äí à - äðéä ää .éøí äí ÷éóð äí ääéí äéäúó éäéí àúøääí äéí íðéúøää ä"òää - äéäúó éäéí äòäé äò÷í íéä .äéäøí äí øí ä ééää úí ä äéçà í úá äðäí úäø÷í ééøð íéäú - éøí äí äéú÷éòää .äéí úá - úí í í ù äðéí à äää ääú äòæä ääí éää íðééøðä

...

interest

devarim 23:20 - tashich

rashi - borrower

rashbam - loaner

eben ezra - loaner causing borrower to transgress

rambam-changes (virtually) word to passive making the object (the borrower) become the subject.

Says we know it

Mipi hashmua. See his intro to m't where he defines it as laws heard from their teacher rather than contemporarily derived using 13 principles. This seems to be "moshe miSinai" See also yesodei hatorah 9:4, talmud torah 1:11.

avelut

torah: 7 kerovim-mom. Dad. Son. Daughter. Bro-from-dad. Sis-from-dad.

Rabbis: wife. Hubby. Bro and sis from mom, (divrei sofrim). Wife is equated with a meit mitzvah.

while personage is based on who a cohen can become impure for, a married sis-from-dad is mourned for from torah, but a cohan does not become defiled for her.

Moed katan bereita (20b) lists wife in the din torah section. Rambam apparently had different version.

Shiero - wife. Taken as a given in TB yevamot 22b. Rashi goes along with this approach in lev' 21:2, and in v.4 the word ba'al is used to indicate the hubby of a pasul.

Eben ezra sees it as a close blood relative as per lev' 18:6, and like there uses sheir as a clal which is followed by a perat. V.4 coming specifically to exclude the wife. He

sees the rabbinic ruling as an asmachta, referencing shemot where the asmachta is used as a placeholder of a moshe misinai. He talks of the derash overriding the peshat. See also shemot 21:8 for his explanation, and bam' 27:11 which rambam understands as divrei sferim. Note that sheir is darshaned both as mother () and as father (BB 108a-b) see especiall BD 111b-112a

rashbam understands baal in v.4 as husband not defiling to his wife. Mentions divrei chachamim regarding only a pasul wife.

KIDUSH

eben ezra (shemot 20:8) says kodsho is an asmachta. (assuming that there's wine around).the pshat speaks about not defiling it with transgressions. Ramban is softer with a general sense of holiness to be followed. Rambam also sites the derash regarding making kidush which he says is not an asmachta (though the wine is). The phraeseology of the talmud proves that only the day kidush is an asmachta.

YIBUM

rashi Bechor in dev' 25:6 is the brother. Not the son.

Ramban says it's an asmachta since all of these issues are extracted from the verse as well.

Rambam understands this as mipi hashmuah. But i can't make out how he alters the verse to fit the meaning of bechor=brother